

Acta Juris Stetinensis

2025, nr 3 (54), 229–233
ISSN (print) 2083-4373 ISSN (online) 2545-3181
DOI: 10.18276/ais.2025.54-15

Szymon Ratus

mgr

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

e-mail: szymon.ratus99@gmail.com

ORCID: 0009-0005-3805-2177

**Międzynarodowa X Konferencja Prawa Lotniczego
i Kosmicznego oraz Technologii
„Stan aktualny i perspektywy rozwoju
międzynarodowego prawa lotniczego, kosmicznego
oraz nowych technologii”,
Rzeszów, 18–19 kwietnia 2024 r.**

W dniach 18–19 kwietnia 2024 r. odbyła się w Rzeszowie jubileuszowa, X Międzynarodowa Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego oraz Technologii. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Katedrę Awioniki i Sterowania Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa Politechniki Rzeszowskiej, przy współpracy z Kołem Naukowym Prawa Międzynarodowego i Europejskiego oraz Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Rzeszów.

Tematem konferencji był „Stan aktualny i perspektywy rozwoju międzynarodowego prawa lotniczego, kosmicznego oraz nowych technologii”. Z uwagi na dużą liczbę prelegentów konferencja została podzielona na trzy bloki tematyczne: „Stan aktualny i perspektywy rozwoju prawa lotniczego”, „Stan aktualny i perspektywy rozwoju prawa kosmicznego” oraz „Stan aktualny i perspektywy rozwoju systemów bezzałogowych”, które zostały podzielone na cztery sesje.

Wydarzenie zostało uroczystie otwarte przez prof. dr hab. Elżbietę Dynię (Uniwersytet Rzeszowski) oraz prof. dr. hab. Sylwestra Czopka, Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego, którzy przywitali wszystkich zgromadzonych gości oraz zainicjowali wręczenie nagród osobom, które wspierały Międzynarodową Konferencję Prawa Lotniczego i Kosmicznego oraz Technologii przez ostatnie dziesięć lat.

Kolejnym punktem konferencji było wręczenie prof. dr hab. Elżbiecie Dyni Księgi Jubileuszowej z okazji 50-lecia jej pracy naukowej. Zostało to połączone z laudacją wygłoszoną przez m.in. Konrada Fijołka – Prezydenta Miasta Rzeszów oraz Katarzynę Skowrońską i Jacka Karnowskiego – posłów na Sejm RP X kadencji. Po przemowach gości nastąpiło wystąpienie w formie zdalnej śp. ambasadora Andrzeja Misztala, Przewodniczącego Grupy Roboczej ds. Zasobów Kosmicznych Podkomitetu Prawnego Komitetu ds. Pokojowego Wykorzystania Przestrzeni Kosmicznej ONZ. Po nim głos zabrał dr hab. inż. Andrzej Fellner, prof. PŚ (Politechnika Śląska).

Pierwszy blok tematyczny dotyczył aktualnego stanu i perspektyw rozwoju prawa lotniczego. Pierwszy referat, *Competition in international air transport*, wygłosił prof. Pablo Mendes de Leon (Stowarzyszenie Europejskich Linii Lotniczych). Kolejne referaty prezentowali: Thomas Niall Buissing (Lexavia Aviation Consultants) – *Green claims and greenwashing in aviation (TBC)*; Isabelle Lelieur (Lelieur Avocat law Firm, Paris) – *Airport governance and liability*; prof. Irene Nadal (Uniwersytet Balearów) – *Right to access to accident records, confidentiality and appropriate use of information, according to the EU Tribunal of Justice*; Maria Teresa Otero Cobos (Uniwersytet w Maladze) – *Challenges related to urban air mobility regulation*; dr hab. Anna Kosińska, prof. US (Uniwersytet Szczeciński) – *Możliwość pilotowania przez obywatela Rosji statku powietrznego w UE w świetle orzeczenia TSUE w sprawie T-233/22*.

Referaty prezentowane w pierwszej sesji poruszały perspektywy rozwoju prawa lotniczego w świetle m.in. orzecznictwa TSUE i artykułu reżimu poufności, który dotyczy praw odnoszących się do wolności z Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W trakcie pierwszego panelu prelegenci przedstawiali referaty z zakresu miejskiej komunikacji powietrznej. Przedstawiono jej zalety oraz wyzwania, które czekają przed tym środkiem transportu miejskiego. Wykazano, iż istnieje potrzeba specjalnych regulacji, na których podstawie miałyby się opierać komunikacja powietrzna.

Moderatorem drugiego panelu była dr hab. Dagmara Kuźniar, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). Prelegentami w tej sesji byli: dr Anna Hurova (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy) – *A sustainability paradigm shifts due to space manufacturing: juridical aspect*; dr hab. Ewelina Cała-Wacinkiewicz, prof. US (Uniwersytet Szczeciński) i dr hab. Wojciech Staszewski, prof. US (Uniwersytet Szczeciński) – *Leon*

Babiński – prekursor polskiej nauki międzynarodowego prawa kosmicznego”; dr hab. Artur Kozłowski, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski) – *Zasada ogólna prawa jako źródło międzynarodowego prawa kosmicznego – uwagi metodologiczne*; prof. dr hab. Tadeusz Gadkowski (Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego) – *Corpus iuris spatialis – współczesny kontekst koncepcji wspólnego dziedzictwa ludzkości*; dr Paweł Szewczyk (Uniwersytet Opolski; w zastępstwie dr. hab. Stefana Grochalskiego, prof. UO) – *Prawno-międzynarodowa rola i znaczenie organizacji międzynarodowych w urzeczywistnianiu zasady bezpiecznego wykorzystania przestrzeni kosmicznej*; prof. dr hab. Jerzy Menkes (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) – *Wojskowa działalność w przestrzeni kosmicznej z perspektywy prawa międzynarodowego*; prof. dr hab. Paweł Czubik (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) – *Własność meteorytu w świetle prawa cywilnego państw obcych – kwestie porównawcze*; dr hab. Małgorzata Polkowska, prof. ASW (Akademia Sztuki Wojennej) i dr Bartosz Malinowski (Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk) – *Przegląd regulacji suborbitalnych*.

Omawiane w tym panelu referaty dotyczyły perspektywy rozwoju działalności kosmicznej. Poruszano m.in. problematykę recyklingu w kosmosie, rozwoju międzynarodowego prawa kosmicznego na podstawie przyjmowania umów dwustronnych czy też ustawodawstw krajowych i miękkiego prawa międzynarodowego. W niniejszym panelu przytoczono również życiorys Leona Babińskiego oraz przedstawiono referaty, które dotyczyły faktycznej wojskowej działalności w kosmosie na podstawie konfliktu izraelsko-palestyńskiego, możliwości nabycia meteorytu w ustawodawstwach wybranych państw i lotów suborbitalnych z perspektywy prawa wewnętrznego wybranych podmiotów prawa międzynarodowego. W dalszej kolejności nastąpiła dyskusja, która była zwieńczeniem pierwszego dnia konferencji.

Trzeci panel był moderowany przez dr hab. Lidię Brodowski, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). W trakcie tej sesji wystąpienia prezentowali: dr Marian Bujnowski (EU and World Bank Technical Co-Operation Projects in Africa, Asia and Europe) – *Passenger rights – effectiveness of enforcing due compensation from air carriers in the event of denied boarding and of cancellation or long delay of flights (Regulation (EC) no 261/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 february 2004)*; dr Dolores Gracja Piwek (Akademia Sztuki Wojennej) – *Dylematy zarządzania ruchem lotniczym w dobie komercjalizacji BSP*; dr inż. Katarzyna Kostur-Balcerzak (Lotnicza Akademia Wojskowa; w imieniu dr. inż. Tomasza Balcerzaka, Uczelnia Łazarskiego) i Jerzy Stępień (Uczelnia Łazarskiego, Sędzia TK w stanie spoczynku, były Prezes Trybunału Konstytucyjnego) – *Anarchia w bezpieczeństwie lotniczym*; dr Hanna Dzido (Polskie Linie Lotnicze LOT S.A., Europejska Fundacja Innowacji) – *Wyzwania polskiego sektora lotniczego w dekarbonizacji europejskiego lotnictwa*;

dr Agnieszka Kunert-Diallo (Polskie Linie Lotnicze LOT S.A., Polska Grupa Lotnicza, Uczelnia Łazarskiego) – *Konwencyjna równowaga stron umowy przewozu lotniczego w dobie konsumeryzmu*; dr hab. Jakub Kociubiński, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski) – *Czy linia lotnicza jest istotna dla gospodarki kraju? Udzielania pomocy publicznej przewoźnikom dotkniętym skutkami zdarzeń nadzwyczajnych*; dr hab. Łukasz Kułaga, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) – *Nowe tendencje w zakresie rozstrzygania sporów lotniczych przez Radę Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego*; dr hab. Marek Telesfor Markiewicz (Akademia Sztuki Wojennej) – *Rozwój przepisów prawnych w zakresie finansowania służb żeglugi powietrznej*; dr Ivan Sikora, MSc, PhD, MRAeS, FHEA (Uniwersytet Hertfordshire) – *AI and Aviation (Crewed and Uncrewed): An Analysis of Cyber Security Vulnerabilities*; dr hab. inż. Tomasz Rogalski, prof. PRz (Politechnika Rzeszowska) – *Airmanship – nowoczesny model pilota*; dr inż. Piotr Ciecieski (Politechnika Rzeszowska) i dr hab. inż. Jacek Pieniążek, prof. PRz (Politechnika Rzeszowska) – *Zdalna kontrola ruchu lotniczego – cyberbezpieczeństwo*. Omawiane w trakcie panelu referaty poruszały m.in. kwestie możliwości dochodzenia swoich roszczeń przez pasażerów na podstawie niewpuszczenia ich na pokład samolotu lub opóźnienia lotu, planów rozwoju bezzałogowych statków powietrznych, a także ewolucji przepisów prawa Unii Europejskiej o ochronie praw pasażerów. Podczas trzeciego panelu przedstawiono również precedensową skargę złożoną do Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego, która jest obecnie rozpatrywana merytorycznie przez tę organizację. Ponadto przybliżone zostały kwestie związane ze sztuczną inteligencją w zastosowaniu bezzałogowych statków powietrznych oraz cyberbezpieczeństwa. Referat, który poruszał kwestię zdalnej wieży kontrolnej, został wygłoszony przez studentów III roku Politechniki Rzeszowskiej.

Moderację panelu czwartego sprawowała dr Sabina Kubas (Uniwersytet Rzeszowski). Podczas panelu referaty zaprezentowali: mgr Klaudia Cyran (Lotnicza Akademia Wojskowa) – *Współpraca między kontrolerami ruchu lotniczego a pilotami i jej wpływ na bezpieczeństwo w lotnictwie cywilnym*; dr Marek Stus (Uniwersytet Jagielloński) – *Błędy taryfowe. Zagadnienia praktyczne i aspekty prawne*; dr Paweł Jakub Szewczyk (Uniwersytet Opolski) – *Działalność kosmiczna w ujęciu prawa wewnętrznego Federacji Rosyjskiej. Wybrane zagadnienia*; dr Kamil Szpyt (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego) – *Nowe regulacje AI i ich znaczenie dla rynku lotniczego. Wybrane zagadnienia*; dr inż. Daniel Lichoń (Politechnika Rzeszowska) – *System miejskiej komunikacji powietrznej – koncepcja pilotażowa na przykładzie miasta Rzeszów*; dr inż. Grzegorz Drupka (Politechnika Rzeszowska) – *Wpływ konfliktów zbrojnych w wybranych rejonach świata na obniżenie jakości informacji z systemów nawigacji satelitarnej*; mgr Paweł Szarama (Kancelaria Prawna Aerolex) – *Operacje bezzałogowych statków powietrznych w kategorii*

szczególnej w świetle przepisów prawa unijnego. Wystąpienia prelegentów w tym panelu dotyczyły m.in. następujących kwestii: współpracy między pilotami i kontrolerami ruchu lotniczego, błędów taryfowych oraz ich regulacji na podstawie prawa polskiego oraz europejskiego, ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej na gruncie wykorzystania przestrzeni kosmicznej. Kolejnym punktem czwartej sesji było przedstawienie systemu miejskiej komunikacji powietrznej. Do jego zobrazowania wykorzystano program Urban Air Mobility, który został ukazany na przykładzie miasta Rzeszów. Pozostałe wystąpienia skupiały się na źródłach prawa wtórnego Unii Europejskiej, które regulują kwestie eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych, oraz przyczynach i sposobach zakłócania systemów nawigacji satelitarnej w trakcie wybranych konfliktów zbrojnych.

Po zakończeniu ostatniego punktu konferencji prof. Elżbieta Dynia dokonała uroczystego zamknięcia obrad, dziękując obecnym za przybycie, wygłoszenie niezwykle ciekawych i wartościowych referatów oraz zapraszając na kolejną edycję konferencji.

CYTOWANIE

Ratus S., *Międzynarodowa X Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego oraz Technologii „Stan aktualny i perspektywy rozwoju międzynarodowego prawa lotniczego, kosmicznego oraz nowych technologii”*, Rzeszów, 18–19 kwietnia 2024 r., „Acta Iuris Stetinensis” 2025, nr 3 (54), 229–233, DOI: 10.18276/ais.2025.54-15.